

FOTO'S ZONDER GLIMLACH ZIJN ZOVEEL MOOIER

In een knusse rijwoning vlakbij Leuven woont en werkt schrijfster **Johanna Spaey** (45). Ze had van kindsbeen af een fascinatie voor geschiedenis. Vooral de Eerste Wereldoorlog en haar eigen familiegeschiedenis inspireerden haar om de eerste stappen als auteur te zetten.

tekst Emilie Lachaert
foto's Wim Daneels

Thuis in Leuven

'Ik ben verwekt in een van de naburige huizen. Daar woonden mijn ouders. Eén jaar nadat ik geboren ben, zijn ze verhuisd naar Wezemaal. Daar ben ik opgegroeid en naar de lagere school gegaan. Later ging ik naar Leuven naar de middelbare school en de universiteit. Leuven is altijd mijn ijkpunt geweest. Na mijn studies bleef ik er wonen. Ik kan me moeilijk voorstellen dat ik op een andere plek zou kunnen aarden. Ik ben geen zwerver. Ik ga bijvoorbeeld ook niet graag op reis. Als ik op reis ga, is het meestal in functie van mijn boeken: om research te doen of om er wijzer van te worden. Voor mij is reizen leren en geen vakantie. Ik ben iemand die geen behoefte heeft aan het begrip vakantie. Ik ben graag thuis: ik heb hier mijn vrienden, sport en ontspanning. Dat is voldoende. Mijn geluk ligt hier.'

Schriftjes

'Ik werk als freelance eindredacteur en journalist, en ik schrijf tussendoor. Thuis schrijf ik vooral in de werkkamer. Maar ik kan eigenlijk overal schrijven. Ik kan me heel goed afsluiten van de omgeving. Op zo'n moment leef ik in mijn eigen wereld en zit in mijn eigen verhaal. Ik schrijf alles eerst neer in schriftjes. Ik snap niet hoe mensen rechtstreeks een roman op een computer kunnen typen. Naar mijn gevoel sla je dan een soort proces over. Door manueel te schrijven, zet je bepaalde delen van je hersenen in gang. Mijn collectie schriftjes bewaar ik samen in een lade. Niemand mag er in lezen, behalve ikzelf.'

Lopen als uitlaatklep

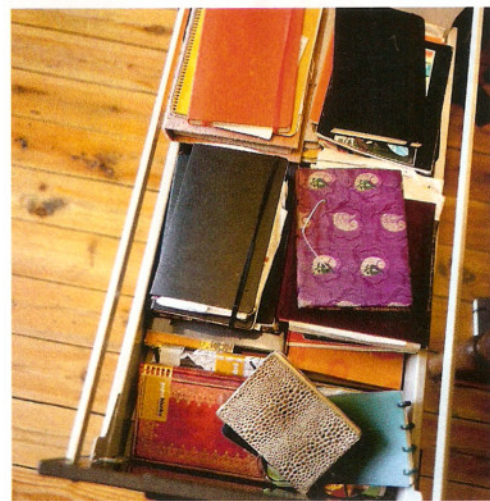
'Ik ga bijna elke dag lopen. Als ik op een redactie moet werken, dan sta ik vroeger op en ga ik om half zeven eerst een half uurtje lopen. Anders loop ik een uur. Tijdens het lopen krijg ik vaak goede ideeën voor het schrijven. Ik herhaal ze dan eindeloos of ik sla ze snel op in mijn gsm. Lopen is een fantastische uitlaatklep en een manier om de dingen in perspectief te plaatsen. Als je ergens mee worstelt, kan lopen echt je zinnen verzetten. Ik ga ook één keer per week recreatief boksen. Dat doe ik al elf jaar. Ik vind het een heel complete sport.'

Eerste Wereldoorlog

'Ik was altijd gefascineerd door geschiedenis. Als kind wilde ik archeoloog worden. Toen ik zeventien jaar was, ontdekte ik dat er zoiets bestond als assyriologie, een combinatie van oude talen, geschiedenis en archeologie. Dat was voor mij de ideale studierichting. Aan de muur in de woonkamer hangen de foto's van mijn voorouders. Mijn eerste boek ontstond uit een fascinatie voor mijn grootvader die in de Eerste Wereldoorlog gevochten had. Op

'Ik bewaar veel. Zo heb ik nog veel spullen uit mijn kindertijd. Vooral mijn poëziealbum en oude opstellen koester ik.'

'Ik bewaar mijn schriftjes samen in een lade. Niemand mag er in kijken.'

'In de kast staan mijn boeken over de Eerste Wereldoorlog.'

'Mijn loopschoenen worden dagelijks gebruikt.'

'Ik hou van de oude zwart-witfotografie omdat de mensen op die foto's nooit glimlachen.'

een bepaald moment wil je meer weten over je wortels. Ik begon te lezen over de Eerste Wereldoorlog. Hoe meer ik las, hoe meer ik gefascineerd raakte. Die oorlog heeft een heleboel betekend voor de mensen en de maatschappij. De wereld is er door veranderd op alle mogelijke vlakken, cultureel en politiek.'

Kleine geschiedenis

'Wat me vooral boeit, is de kleine geschiedenis. Over de soldaat in de loopgraven is veel geschreven, maar niet over de mensen die in bezet België moesten overleven onder het Duitse regime of over de vluchtelingen. Ik hou eerder van die onzichtbare geschiedenis dan van het grote oorlogsverhaal. Mijn groot-tante Anna, die ook tussen de zwart-witfoto's in de woonkamer hangt, is vier dagen voor de wapenstilstand gestorven. Het is nog altijd niet duidelijk waardoor. Ook mijn overgrootvader overleefde de oorlog niet: hij werd getroffen door een obus. Toen mijn grootvader terugkwam van het front had hij twee familieleden verloren. Dat is de ironie van de oorlog: niet alleen op het slagveld vallen doden.'

Tirannie van de glimlach

'Ik hou ook van de oude zwart-witfotografie omdat de mensen nooit glimlachen op die foto's. Ik vind het jammer dat dit verloren is gegaan. Nu heerst de tirannie van de glimlach en moet je op elke foto lachen. Daar hou ik niet van. Ik vind dat je dikwijls veel meer van de ziel ziet op de oude foto's in zwart-wit. Mensen zijn in zichzelf gekeerd en staan met een zekere waardigheid op de foto.'

www.johannaspaeey.com

In 'geheime kamers' gluren we wekelijks binnen in het huis van een toffe m/v, die ons toont wat hem/haar drijft, boeit en raakt.